

---

# Jornandes

Autor:

Data de publicació: 23-03-2020

La Mediterrània en l'època de Jordanes: el Imperi romà d'Orient en taronja; les conquestes de Justinià , en verd.

Jornandes o Jordanes, també conegut com Iornandes, Iordanis o Iordannes, va anar un funcionari i historiador de l' Imperi romà d'Orient durant el segle VI d. C.

Encara que va escriure una Història de Roma (Romana), la seva obra de major interès és D'origini actibusque Getarum (L'origen i les fetes dels Gots), o Getica , escrita en llatí (probablement la tercera llengua de Jordanes) a Constantinoble , sobre el 551 .

## L'entorn polític a Constantinoble

Justinià havia arribat a el poder com emperador associat a 527 , prenent poc més tard el control en solitari després de la mort del seu predecessor. En aquella època, Itàlia es trobava sota el domini dels reis ostrogots, descendents de Teodorico, el Gran, qui governaven nominalment el territori per concessió tàcita de l'Emperador. Al seu torn, com a sobirans de l'ostrogots regien a les poblacions d'origen germànic que havien envaït la península. La convivència entre romans i gots es fundava en la separació de tots dos grups, facilitada per la divisió religiosa; en efecte, tots dos cristians, els romans eren catòlics (seguien el Credo Niceno) mentre que els ostrogots eren arrians.

Justinià pretenia restaurar l'Imperi romà recuperant les províncies occidentals sota domini bàrbar, però de dret encara part de l'imperi.

Com astut estadista que era, va comprendre la necessitat de vèncer als seus enemics fent certes concessions. Va continuar la política de reconèixer a la seu papal com a suprema autoritat eclesiàstica. Tot i això, confiava en controlar aquest poder gràcies a la seva influència personal. En 536 , la seva esposa va arribar a un acord amb el representant papal, Vigili , un natiu romà. En el quid pro quo subsegüent (expressió que encara avui és la base dels acords legals), el quid era la concessió de l'papat i 700 lliures de or . El quo era la cooperació de Vigili amb Justinià.

Després d'aquest acord, el general dels exèrcits de Justinià , Belisari , va establir la seva guarnició a la ciutat de Roma . El Papa Silveri (un guerrer got) va ser expulsat de l'papat mitjançant falses acusacions. Belisari es va assegurar de l'elecció de la nova Papa afavorís a Vigili . Justinià , però, que havia actuat sota la motivació de la raó d'estat, no comptava amb que Vigili , més pendent de la seva pròpia consciència, acabaria actuant en contra de la política imperial.

## La crisi de l'papat

La controvèrsia dels Tres Capítols va ser un assumpte complex dins dels cercles de les esglésies cristianes. Es va demanar a Justinià que prengués part (com ja va fer Constantí I a l'entrar en els debats sobre temes religiosos), cosa que va fer en 543 o 544 , amb un edicte que condemnava els Tres Capítols. Justinià esperava que l'edicte facilités la reconciliació amb els monofisistas . Patriarques i bisbes van ser llavors comminats a signar l'edicte.

Vigili es va negar a signar. Se li va treure a la força enmig d'un servei religiós que celebrava la festivitat de Santa Cecília i va ser escortat fins a un vaixell que, al riu Tíber , esperava per transportar-lo a Constantinoble . Després d'una estada a Sicília , va arribar a Constantinoble en 547 , passant a la capital els següents vuit anys, encara que no solament per la seva tossuda negativa a signar l'edicte, sinó també perquè Justinià preferia mantenir-allunyat de les guerres amb els gots i dels violents conflictes polítics que devoraven Itàlia. En 555 , després de la derrota dels gots, Vigili va accedir als desitjos de l'sobirà i se li va permetre abandonar la capital, només per a morir en el viatge de tornada a Roma, on va ser enterrat a la seva arribada.

## Jordanes s'involucra en el conflicte

Com i on va arribar Jordanes a unir-se a Vigili a Constantinoble segueix sent un enigma. Com bisbe de Crotona , no

---

havia de trobar-se a Roma en el moment de l'arrest de Vigili . Després d'haver unit a ell, podria no haver estat autoritzat a anar-se'n, ja que aquest compartia la política conciliatòria de Vigili que concernia a les restes dels huns i als gots. L'última cosa que Justinia volia era la reconciliació, ja que havia enviat a Belisari a Itàlia per derrotar a aquests pobles.

El llibre sobre la història de Roma, Romana, va començar com una forma d'alleugerir la càrrega de l'arrest i per omplir les llargues hores d'ell mateix. Aquesta obra va sobreviure sota diversos títols descriptius: De summa temporum vel origini actibusque gentis romanorum, De regnorum et temporum successionem, i fins i tot Liber de origini mundi et actibus romanorum ceterarumque gentium o De gestis romanorum. Es tracta d'una precipitada compilació, iniciada abans, però publicada després de la Història dels Gots de 551 , cobrint la història de l'món des de la Creació, basada en San Jerónimo i altres escriptors, però que té el seu major valor en quan tracta els esdeveniments entre 450 i 550 , quan Jordanes aborda la història recent de la seva època.

#### Jordanes bisbe

No se sap molt sobre la carrera de Jordanes en l'Església. El papa Pelagi esmenta a un «Jordanes, defensor Ecclesiae Romanae» ( «Jordanes, defensor de l'Església romana»), que podria referir-se a l'historiador bizantí. La emfatització en el terme «Església romana», com oposat a alguna altra Església, sembla implicar el conegut conflicte entre el credo de Nicea i el credo arrià, llavors encara en conflicte. Sobre l'any 551, a l' papa Vigili , detingut a Constantinoble , se li va unir el bisbe Jordanes de Crotona (Bruttium, Itàlia), comunament identificat com Jordanes l'historiador. Algunes fonts l'identifiquen com el bisbe de Ravenna , si bé altres neguen que ho fos.

#### Getica

Els avatars de el temps han fet que la Getica sigui l'única font supervivent sobre l'origen dels pobles gots que van ocupar les ribes de l' mar Bàltic , al voltant de l'actual Polònia , i que es van estendre a sud fins al mar Negre , formant un imperi diferenciat amb una llengua pròpia i sobre com els gots van ser derrotats pels huns i gradualment es van dispersar per Europa fins a desaparèixer per assimilació amb altres pobles.

Aquesta obra va ser escrita per Jordanes a petició d'un amic, qui li va demanar escriure per l'església, com a resum d'una obra de diversos volums (avui desapareguda) sobre la història dels gots, compilada pel polític i escriptor Casiodoro . Els factors més importants en la selecció de Jordanes per aquest treball van ser el seu interès per la història (ja estava treballant en una història de Roma ), la seva habilitat per escriure de forma succinta, i les seves pròpies relacions amb els gots. Jordanes havia estat funcionari d'alt nivell, notari o secretari, d'un petit estat client de Constantinoble a la frontera de Moesia , a nord de l'actual Bulgària .

Altres escriptors com Procopi van escriure obres encara existents sobre la història posterior dels gots. Com a únic treball supervivent sobre l'origen dels gots, la Getica de Jordanes ha estat objecte d'una extensa revisió crítica. Jordanes ho va escriure en llatí tardà, denigrat pels classicistes per no respectar les regles de el llatí clàssic de Ciceró . Segons la seva pròpia introducció, només va tenir tres dies per revisar el treball de Casiodoro , i per tant, havia de confiar en el seu propi coneixement. Algunes de les seves exposicions són molt concises.

No obstant això, part d'aquesta consideració d'escriptor en llatí decadent de Jordanes s'han vist recentment canviada, a l'haver-se descobert nous manuscrits -el Panornitanus Arch. Stato. Codi núm. Basile- semblant que els abundants errors atribuïts a la ploma de Jordanes corresponen als copistes nòrdics posteriors, desconixedors de l' llatí .

#### Vegeu també

- ostrogots
- monofisisme
- nestorianisme

#### Referències

Menéndez Pelayo, Marcelino (1962). Edició nacional de les obres completes de Menéndez Pelayo: Antologia de poetas líricos castellans . pàg. 55.

Brian Croke (1987), "Cassiodorus and the Getica of Jordanes", Classical Philology, 82: 119

José María Sánchez Martín (Ed.), Origen i gestes dels gots, Càtedra, 2001, ISBN 84-376-1887-8

#### Enllaços externs

Història dels gots, trad. per F. Norberto Castella: en el lloc de la Universitat d'Alacant o en el de la Biblioteca Digital de

---

Castella i Lleó (publicat en el tom II de l'obra de Amiano ).

The origin and deeds of the goths , traducció a l'anglès per Charles C. Mierow. Pàgina web de la Universitat de Calgary .

Història i reivindicació dels gots , per José Ignacio Gràcia Noriega. A la pàgina web de Portal Llanes.